Tillæg

til

Reglement for Trainet 1886.

Kjøbenhavn.

Centraltrykkeriet.

1911.

Nærværende Tillæg til »Reglement for Trainet«, 1886, skal fremtidig træde i Stedet for Side 61—105 og 175—192 i Reglementet samt for Side 120—153 i »Lærebog for Hærens Underkorporalskoler, Trainet«, 1888.

Krigsministeriet den $^{14}/_{11}$ 1911.

Klaus Berntsen.

INDHOLD.

1ste Kapitel.

Beskrivelse af Sele- og Ridetøjer samt anden Hesteudrustning.

2det Kapitel.

Sele- og Ridetøjets Samling.

3die Kapitel.

Tøjets Ophængning m. m. i Stalden.

4de Kapitel.

Seling, Sadling, Optømning og Oppakning.

5te Kapitel.

Udrykning af og Indrykning i Stalden.

6te Kapitel.

I Bivuak.

7de Kapitel.

For- og Fraspænding, Op- og Afsidning.

1ste Kapitel.

§ 1.

Hesteudrustning.

1. De almindelige Navne paa Sele- og Ridetøjernes enkelte Dele fremgaar af Fig. 1.

2. Ved alt Lædertøj benævnes den Side, paa hvilken Haarene har siddet, Haarsiden, den er glattere end den anden Side, Kødsiden, og vender i Reglen udad.

Seletøjet.

Seletøjet er enten:

3. Lineseletøj, der har lang Køreline, og hvor Hestene styres fra Buk, eller

4. Sadelseletøj, der har korte Haandtøjler, og hvor Hestene styres af Rytteren paa den nærmer Hest.

1 Sæt Lineseletøj bestaar af:

2 Hovedtøjer,
1 Køreline,
1 Par Seler med Tilbehør,
ved nogle Seletøjer tillige Dragtsadel.

De benyttede Lineseletøjer er:

§ 2.

Trainseletøj M. 1907, Fig. 2,

bruges til alle Trainets Køretøjer.

5. Hovedtøjet har:

Hovedstykke med Spænde foroven samt en Kævestykstrop og en Kæveremstrop i hver Ende.

Pandebaand med 2 Sløjfer i hver Ende til Kævestykstropperne og Kæveremstropperne samt en Roset paa den udvendige Side,

Kæverem,

2 Kævestykker, hver med Spænde og 2 Sløjfer i begge Ender og en Strop med Næseremsløjfe og Sløjfe forneden, Kævestykkerne bærer Skyklapper, i hvilke der sidder en kløftet Styrerem, som spændes til Hovedstykket.

Næserem og

Bidet, der enten er

Kørestang med løst Mundbid med Tungefrihed, 2 Bjælker hver med 3 Øjer samt Hagekæde og 2 Hagekædekroge, Mundbidet er svagt riflet paa den ene Side, eller

Trensebid med leddet Mundbid og 2 Halvstænger hver med Mundbidring og Kævestykring.

6. Kørelinen har:

Haandline med Strop i hver Ende.

2 Mellemstykker, hver med Spænde og Sløjfe til Haandlinestroppen i den ene Ende, og i den anden 2 Spændestykker med 3 Sløjfer til:

2 Yderliner og 2 Krydsliner, der hver har Strop bagtil, Spænde, Sløjfe og paasyet Strop fortil.

Krydslinerne er lidt længere end Yderlinerne.

Fig. 1.

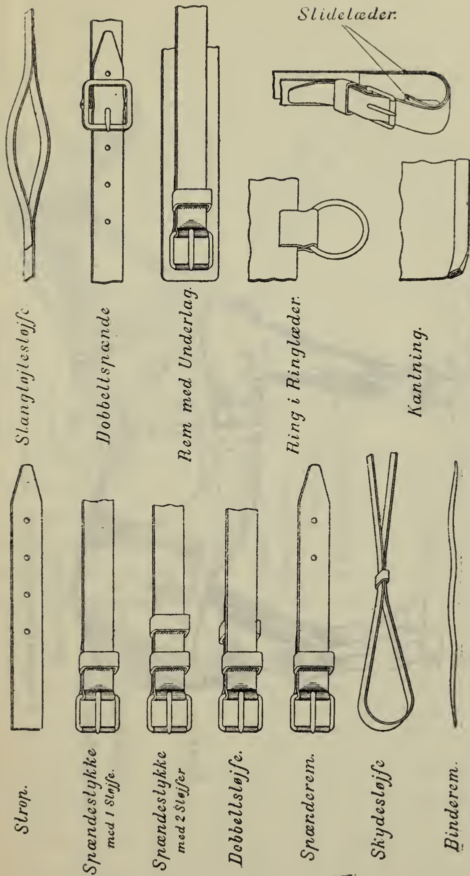
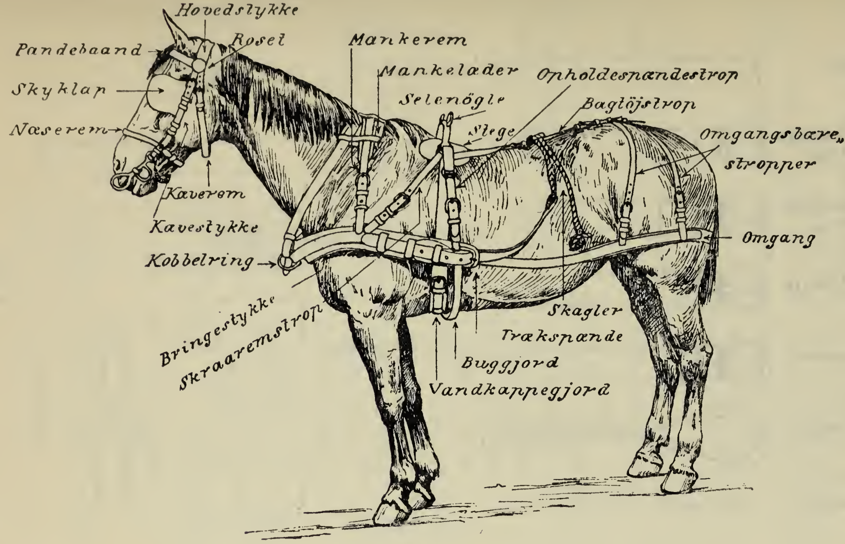

Slidelæder.
Slangtøjlesløjfe
Dobbeltspænde
Rem med Underlag.
Ring i Ringlæder.
Kantning.
Strop.
Spændeslykke med 1 Sløjfe.
Spændeslykke med 2 Sløjfer
Dobbeltsløjfe.
Spænderem.
Skydesløjfe
Binderem.

Fig. 2.

Trainseletøj M. 1907.

7. Selen har:

Bringestykke med Belæg fortil med 1 Kobbelring og i hver Ende et aflangt Hul samt 1 Trækspænde med 3 Sløjfer. Forneden i det indvendige Trækspænde er en Buggjord med Spænde, Sløjfe og Skydesløjfe, i det udvendige en Buggjordstrop. Foroven i begge Trækspænder et Opholdespændestykke med 2 Sløjfer. Paa Bringestykket findes endvidere 2 Ringe med Mankeremspændestykke og Skraaremspændestykke, hvert med Underlag med Hul og 2 Sløjfer.

Hjælpekobbel med Spænde og Dobbeltsløjfe i den ene Ende og Strop i den anden.

Mankerem med Underlag med Binderem, og en Strop i hver Ende.

Mankelæder med 1 Sløjfe i hver Ende og 1 Sløjfe paa Midten.

Vandkappe, der bestaar af 2 Steger og Vandkappebøjlen, der er i dobbelt leddet Forbindelse med Stegerne og har 2 Selenøgler samt i hver Ende 1 bevægelig Øsken, hvori der er fastgjort, fortil 1 Skraaremstrop, forneden 1 Vandkappegjordstrop og 1 Opholdestrop, bagtil 1 Forbindelsesrem til Bagtøjstroppen. Forbindelsesremmen er bagtil fastsyet i en Bagtøjring, hvori tillige er fastsyet en Bagtøjstrop.

Anm. Paa nogle af Selerne er Vandkappebøjlen noget sværere, men hul og i hver Ende forsynet med 2 bevægelige Øskner. I den øverste er fastsyet en Opholdestrop med Ring til Indspænding af Bomopholderem, i den nederste er fortil en Skraaremstrop, forneden 1 Vandkappegjordstrop og bagtil en Forbindelsesrem til Bagtøjstroppen. Forbindelsesremmen er bagtil fastsyet i en Bagtøjring, hvori tillige er fastsyet en Bagtøjstrop.

Disse Seler kan tillige benyttes til Patron- og Bagagekarrer, naar de udstyres med 4 Bomopholde-

remme og 4 Bomnedholderemme, hver af disse Remme har i den ene Ende Strop, i den anden Spænde og Dobbeltsløjfe.

Vandkappegjord med Underlag samt Spænde og 2 Sløjfer i hver Ende.

2 Skagler, hver bestaaende af Skaglestrop og Skagletov med indsplidset Øje bagtil.

Omgang, bestaaende af et Bagstykke og to Omgangstropper samt paa hver Side 2 Bærespændestykker.

Bagtøj, bestaaende af et Bagtøjspændestykke med 4 Sløjfer, 1 Underlag samt i hver Side 2 Bærestropper.

Til et Seletøj hører:

1 lang Kørepisk,

2 Kobbelkæder med Knebel i hver Ende.

§ 3.

Trainseletøj M. 1882

benyttes ligesom Trainseletøj M. 1907.

8. Hovedtøjet og } som ved Trainseletøj M. 1907.
9. Kørelinen }

10. Selen har:

Bringestykke, Hjælpekobbel, Mankelæder og Mankerem, som Trainseletøj M. 1907, dog mangler Skraaremspændestykkerne.

Vandkappe, der er stærk nok til at tjene som Dragt ved Trainets Gaffelstangseletøjer, den har Vandkappepude, 2 Seleringe og en Rumperemøsken. I hver Ende af Vandkappen findes en Øsken med Opholdestrop, paa hvilken atter en Ring til Karrens Bomopholderemme. I den indvendige Ende tillige en

Vandkappegjord med Spændestykke og 2 Sløjfer, i den udvendige Ende en Vandkappegjordstrop.

Skagler, som ved Trainseletøj M. 1907.

Bagtøj, som bestaar af et rundsyet Rumpelæder med Spænde og 2 Sløjfer i hver Ende, en Rumperem, bagtil udskaaret i 2 Rumpelæderstropper og Rumperemspændestykke med 3 Sløjfer midt paa, Sløjfe og Rumperemstrop med Skydesløjfe fortil.

Pisken og Kobbelkæderne, som ved Trainseletøj M. 1907.

§ 4.

Tospændigt Bringeseletøj

benyttes kun til Trainets Vognstangkøretøjer.

11. Hovedtøjet og } som ved Trainseletøj M. 1907.
12. Kørelinen, }

13. Selen har Bringestykke, som Trainseletøj M. 1882, dog kun med 2 Sløjfer. Hjælpekobbel, Mankelæder og Mankerem, som Trainseletøj M. 1907. Vandkappe med 2 Selenøgler, en Optømmekrog og en Rumperemøsken. I hver Ende af Vandkappen findes en Øsken med en Opholdestrop, i den indvendige Ende tillige en Vandkappegjord med 2 Sløjfer, i den udvendige en Vandkappegjordstrop.

Skaglerne, som ved Trainseletøj M. 1907.

Bagtøjet, som ved Trainseletøj M. 1882.

Pisken og Kobbelkæderne, som ved Trainseletøj M. 1907.

§ 5.

Tospændigt Gaffelstangseletøj

benyttes til Patronkarrer, men vil efterhaanden blive erstattet med Trainseletøj M. 1882 eller M. 1907.

14. Hovedtøjet bestaar af Lædergrime og Trense.

Lædergrimen, der kan bruges som Staldgrime, har Hovedstykke, som i hver Ende er udskaaret i 2 Kævestykstropper og bagtil har et Kæveremstropstykke, Pandebaand med 2 Sløjfer i hver Ende, Kæverem med Spænde og Sløjfe i hver Ende, 2 Kævestykker, hvert foroven med Spænde og Sløjfe og forneden Kævestykring og Underlag. I Kævestykringene sidder Næsebaandet fortil, Hagestrop og Hagespændestykke bagtil og Grimetøjlen, der er en Line med Øje og Takling.

Trensen har leddet Trensebid med 2 Mundbidringe med Parerstænger, 2 Kævestykker med Spænde og Sløjfe foroven og Spænde, 2 Sløjfer, samt Strop med Parerstangsløjfe forneden.

15. Kørelinen har Haandline med Strop i hver Ende, 2 Yderliner, hver bagtil med Spænde og Sløjfe samt nogle Spændehuller, fortil med Spænde, Sløjfe og Strop. Paa hver Yderline er indspændt en Krydsline, som bagtil har Spænde og Sløjfe og fortil Spænde, Sløjfe og Strop.

16. Selen har 2 Stavtræer, hvert med Pude, Trækøsken og Sidebladslidelæder, øverste og nederste Stavtræremøsken (-hul) og Tøjlering,

Mankepude med 2 Sløjfer, øverste Stavtrærem med Spænde og Sløjfe, nederste Stavtrærem med Spænde og dobbelt Sløjfe. 2 Sideblade, hvert med 1 Trækspænde og 2 Sløjfer samt 1 Sidebladunderlag med 1 Sløjfe er fastsyede i Trækøsknerne.

2 Skagler, som ved Trainseletøj M. 1907, dog har hver Skaglestrop et Ringlæder med Ring, hvori et forreste Opholdespændestykke med Underlag med Hul.

Buggjord med Underlag, i den ene Ende med Spænde og Sløjfe, i den anden Ende med et Øje, der er indskudt paa den indvendige Skaglestrop og fastholdt med Binderem. Buggjordstrop med et Øje, der er indskudt paa den udvendige Skaglestrop og fastholdt med Binderem,

Omgang bestaaende af 1 Bagstykke og 2 Omgangstropper. I Omgangen er paa hver Side anbragt 1 Rygremspændestykke og 1 bageste Opholdespændestykke hvert med Underlag med Hul,

Bagtøj bestaaende af et Rumperemunderlag med Rumperemstrop og -spændestykke med Opholdestropring med 2 bageste Opholdestropper,

en Skaglerem med Dobbeltsløjfe samt

en Rygrem med Sløjfe paa Midten og Strop i hver Ende.

17. Dragtsadlen har 2 Puder (hvorimellem der findes et Kammer), et Overlæder, der danner 2 Sadelklapper, den indvendige med Klapgjord, den udvendige med Klapgjordstrop, 4 Krydsgjordstropper, en Krans, en Bagtøjring, 2 Ringe til de forreste Opholdestropper, et Dragtjern med 4 Par Dragthager, fæstet med Binderemme til Overlæderet og i hver Ende Hul med Slidelæder, 1 Krydsgjord, 2 Bomopholderemme med Dobbeltsløjfe og 2 forreste Opholdestropper med Sløjfe i den ene Ende.

Til et Gaffelstangseletøj hører:

1 lang Kørepisk,

1 Bomgjord, i hver Ende med Strop, Spænde og Sløjfe.

Anm. Til Bagagekarren kan anvendes 1 enspændigt Bringeseletøj, som dog efterhaanden udgaar.

Hovedtøjet som ved tospændigt Gaffelstangseletøj, dog i Stedet for Liner, et Par Trensetøjler.

Selen i Hovedsagen som tospændigt Bringeseletøj (i Stedet for Vandkappe en mindre Dragtsadel).

§ 6.

Ridetøjet.

1 Sæt Ridetøj bestaar af:

18. Hovedtøjet.

Sadlen med Tilbehør.

Til Officersridetøjet hører desuden:

1 Sadeldækken.

§ 7.

Artilleriridetøj M. 1889.

19. Hovedtøjet bestaar af Grime, Bridon og Kandar.

Grimen er den samme, som ved det tospændige Gaffelstangseletøj.

Bridonen har:

Bridonbid med Ringe,

2 Bridonbidspænderemme med Dobbeltsløjfe, et Par Bridontøjler, der fortil har Spænde, Sløjfe og Strop, medens den højre bagtil har Spændehuller og Stangtøjlesløjfe, den venstre Spænde og Sløjfe.

Kandaren har:

Stang, der har fast Bid med Tungefrihed og 2 Bjælker, hver foroven med Øje, det højre med Hagekædees og Hagekæde, det venstre med Hagekædekrog og forneden med Tøjlering, 2 Kævestykker med Spænde og Sløjfe foroven samt Spænde, 2 Sløjfer og Strop med en Sløjfe forneden, 1 Par Stangtøjler fortil med Spænde og Sløjfe samt Strop, den højre

bagtil Spændehuller, den venstre bagtil Spænde, Sløjfe og Skydesløjfe.

20. Sadlen dannes af to Puder, hvorimellem der findes et Kammer, et Overlæder, der danner Sæde og 2 Sadelklapper, et Krumjern med Sløjferem, Stigremdragt med to Stigremringe. Krumjernet vedligeholder Kamrets Form. Bagtil afsluttes Sædet med en Krans. Paa hver Sadelklap er der en Klapgjordstrop. Indvendig paa Overlæderet findes paa hver Side 2 Krydsgjordstropper.

Til Befæstelse af Forpakningen findes foruden Sløjferem en Taskesløjfe paa hver Sadelklap, til Bagpakningen er der 3 Par Paksløjfer.

. Til Sadlen hører:

1 Krydsgjord,

1 Klapgjord med Taskegjordsløjfe,

2 Stigremme med Dobbeltsløjfe,

2 Stigbøjler,

1 Sabelrem med Dobbeltsløjfe,

1 Par Sadeltasker, der forenes ved et Sankelæder med Huller til Sankelæderremmene og Kapperemmen, hver Taske har forneden en Taskegjordstrop. Til Sadeltaskerne hører 2 Sankelæderremme, 2 Taskeremme, 1 Taskegjord og 1 Kapperem.

§ 8.

Officersridetøj.

22. Hovedtøjet bestaar af Lædergrime med Samlelæder, Pandebaand, Kæverem og Grimetøjle, Bridon og Kandar. Bridonens Kævestykker har foroven en Strop, forneden en Ring til Bridonbidets Knebel.

Bridontøjlerne danner paa Midten en Stangtøjlesløjfe. Kandarens Hovedstykke har Spændehuller i hver Ende, dens Kævestykker foroven Spænde og Skydesløjfe, forneden Spænde og Strop med Sløjfe. Til Kandaren hører Stangtøjler og Næserem. Samtlige Spænder er Dobbeltspænder. Bidene er som ved Artillerihovedtøj M. 1889, dog har Bridonbidet Kæde og Knebel i hver Ring.

23. Sadlen bestaar af:

Sadelbommen med Forsvidslen med 3 Øskner til Forpakningen og Bagsvidslen med Øskner til Pakremmene og Sabellæderet.

Sadelpuderne med en Taskeremøsken paa hver Side,

Overlæderet og Sadelklapperne med Knæpuder,

3 Gjordestropper paa hver Side mellem Sadelpuden og Sadelklappen.

24. Til Sadlen hører:

1 Kapperem,

2 Taskeremme,

3 Pakremme,

2 Gjorde (Baand eller Snoregjorde),

2 Stigremme hver med Skydesløjfe,

2 Stigbøjler,

1 Sabellæder,

1 Par Sadeltasker, der enten holdes sammen ved et Sankelæder med Huller og Stropper til Forsvidslens Øskner og Sløjfe til Kapperemmen, eller 2 Sadeltasker, hver forsynet med Sankelæder med Hul og Strop til Anbringelse paa Øsknet paa Sadlen.

25. Sadeldækkenet er af Klæde foret med Filt, fortil er Hjørnerne afrundede. Sadeldækkenet for Officerer har en Bræmme, Bræmmens og Klædets Farve er forskellig efter Vaabenarten.

Sadeldækkenet kan erstattes med et Filtdækken. Paa Feltfod og i Kantonnement kan ogsaa det almindelige Dække anvendes.

Dette Ridetøj bruges ogsaa af Stabssergenter.

§ 9.

Anden Hesteudrustning.

26. Vandtrensen bestaar af:

Mundbidet med 2 Ringe og 2 Parerstænger, eller med 2 store Ringe, 2 Kævestykker, der spændes sammen i den ene Ende, 1 fast Kæverem, 1 fast Kæveremstrop, 1 Pandebaand og 2 Tøjler med Skydesløjfe.

27. Staldgrimen bestaar af:

1 Hovedstykke med paasyet Nakkesløjfe,
2 Kævestykker,
1 Næsebaand,
2 Hagestykker,
1 Opholdestykke,
} fastsyede i Ringe.
1 Pandebaand med 2 Sløjfer i hver Ende,
1 Kæverem.

28. Særlig Staldgrime til Heste, som smøger af sig.

Den bestaar af:

1 Hovedstykke med paasyet Nakkesløjfe,
2 dobbelte Sløjfer til Samling af Hovedstykke og Kæverem,

2 Kævestykker,
1 Næsebaand,
1 Hagestrop,
1 Hagespændestykke,
} fastsyede i 2 Kævestykringe.

1 Kæverem.

I Hagespændestykket er anbragt en Tøjlering, hvori er fastsyet et Opholdestykke.

Til Staldgrimen hører 1 Jerngrimetøjle med Fjederhage og Knebel eller 1 Hampegrimetøjle.

29. Fortøj Model 1903 bestaar af:

1 Halsrem,
1 Brystrem,
2 Spænderemme til Fortøjets Befæstelse til Sadlen.

Halsremmen er sammensat af:

1 Bærestykke (Mankerem) med 2 Ringe med Strop til Bringeremmene, 2 Bringeremme, der samles i en Ring, hvori Brystremmen indspændes.

Brystremmen har Skydesløjfe og Sløjfe til Sadelgjorden i den ene Ende, og i den anden Spænde, Sløjfe og paasyet Strop.

30. I Braadderedskabet er forenet Beslaghammer, Knibtang, Braadhage og Hovklinge. I Braadderedskabet af ny Model er tillige Nøgle til Skrueskærpning.

31. Foderstrikken er en Line, hvis ene eller begge Ender er forsynet med splidset Øje,

32. Fodersækken er en i begge Ender aaben Lærredssæk med Hyssing.

33. Kuskeranslen er en Sejldugstaske med Laag og Bærerem. Den træder for Ryttere ved Reserveheste, Kuske samt Hestepassere hos Officerer og Stabssergenter i Stedet for Sadeltasker.

Angaaende den øvrige Hesteudrustning henvises til Pakning.

2det Kapitel.

Sele- og Ridetøjets Samling.

§ 10

Trainseletøj M. 1907.

34. Hovedtøjet. Kævestykstropperne trækkes gennem de forreste Sløjfer i Pandebaandet. Rosetten skydes ind bag Kævestykstroppen paa Pandebaandets udvendige Side. Kæveremstropperne trækkes gennem de bageste Sløjfer i Pandebaandet. Kæveremmen spændes i højre Kæveremstrop, Kævestykkerne i Kævestykstropperne. Styreremmen i Hovedstykket bag om (under) Pandebaandet.

Næseremmen stikkes bagfra gennem det indvendige Kævestykke, forfra gennem det udvendige og spændes midt imellem Kævestykkerne.

Kævestykkernes Stropper føres indvendig fra gennem Stangens øverste Øjer, idet Bidet holdes med den riflede Side fremad, gennem Kævestykkets nederste Sløjfe og spændes.

Hagekæden fæstes paa Krogene.

35. Kørelinen. Yder- og Krydslinerne spændes i de to Spændestykker fortil paa Mellemstykket, saaledes at Yderlinen kommer til den udvendige, Krydslinen til den indvendige Side. Haandlinen skæres op.

36. Selen. Vandkappen holdes med Skraaremstropperne fremad, Opholdestropperne spændes i Opholdespændestykkerne.

Vandkappegjorden indspændes paa den indvendige Vandkappegjordstrop.

Bagtøjstroppen stikkes forfra gennem den forreste Sløjfe paa Bagtøjspændestykket og spændes i dette.

Skraaremmene spændes i deres Spændestykker.

Mankeremmen stikkes gennem de bageste Sløjfer paa Mankelæderet og spændes i sine Spændestykker. Binderemmen slaas om Mankelæderets mellemste Sløjfe med en Løkkeraabaandsknude.

Hjælpekoblet stikkes med Spændet fremad og Haarsiden udad udvendig fra gennem Kobbelringen, gennem Sløjfen paa Kødsiden og, efter at Sløjfen er trukken tæt til Kobbelringen, indvendig fra gennem de forreste Sløjfer paa Mankelæderet og spændes.

Omgangbærestropperne spændes i deres Spændestykker.

Omgang- og Skaglestropperne, sidstnævnte yderst, stikkes gennem Hullet paa Bringestykket og spændes i Trækspændet. Skaglestropperne i 3' Hul.

Yder- og Krydslinerne stikkes gennem Selenøglerne og lægges tilligemed Mellemstykket til udvendig Side.

37. Naar de Seler, der kan anvendes til Patronkarrer, benyttes hertil, stikkes Bomopholderemmene med Spændet opad og Indersiden udad gennem Ringene paa Opholdestropperne og gennem Sløjfen paa Indersiden og spændes. Bomnedholderemmene stikkes med Spændet nedad og Indersiden udad indvendig fra gennem det udvendige Trækspænde foran Buggjordstroppen gennem Sløjfen paa Indersiden og trækkes til.

Anm. Skal sidstnævnte Seletøj anvendes til Bagagekarrer, sættes en Bomopholderem og Bomnedholderem paa hver Side.

§ 11.

Trainseletøj M. 1882.

38. Hovedtøjet og Kørelinen, som ved Trainseletøj M. 1907.

39. Selen. Vandkappen holdes med Rumperemøsknen bagud, og Opholdestropperne spændes i Opholdespændestykkerne.

Hjælpekobbel og Mankerem, som ved Trainseletøj M. 1907.

Skydesløjfen sættes paa Rumperemstroppen, som derpaa med Kødsiden opad stikkes op gennem Rumperemøsknen, føres gennem Skydesløjfen og Rumperemmens Sløjfe og spændes. Skydesløjfen kydes tæt hen til Rumperemøsknen.

Rumpelæderet spændes i venstre Strop.

Skaglestropperne stikkes gennem Hullet paa Bringestykket og spændes med 3' Hul i Trækspændet.

Bomopholderemme og Bomnedholderemme, som ved Trainseletøj M. 1907.

§ 12.

Tospændigt Bringeseletøj.

40. Som Trainseletøj M. 1882.

§ 13.

Tospændigt Gaffelstangseletøj.

41. Hovedtøjet. Hovedstykket holdes med Kæveremstroppen bagud. Pandebaandet indskydes paa Kævestykstropperne. Kæveremmen spændes i den højre Kæveremstrop. Lædergrimens Kævestykker i de bageste Kævestykstropper. Grimetøjlens Øje

skydes ind paa Hagestroppen, og denne spændes. Stropperne i Trensens Kævestykke stikkes bagfra gennem Mundbidringen og spændes, efter at Parerstængerne er indstukne i Parerstangsløjferne, idet Bidet holdes saaledes, at Rundingen vender fremad. Trensens Kævestykker spændes uden for Næsebaandet i Lædergrimens forreste Kævestykstropper.

42. Haandlinen opskæres.

43. Selen. Den øverste Stavtrærem trækkes med Spændet til udvendig Side og Haarsiden opad gennem Mankepudens indvendige Sløjfe, fra oven gennem det indvendige Stavtræs Stavtræremøsken, gennem begge Sløjfer paa Mankepuden, fra neden op gennem det udvendige Stavtræs Stavtræremøsken, tilbage gennem den udvendige Sløjfe paa Mankepuden og spændes over Midten af denne.

Den nederste Stavtrærem med Spænde til indvendig Side og Indersiden fremad stikkes gennem det indvendige Stavtræøsken (-hul), gennem sin Sløjfe paa Indersiden og trækkes til, saa at Sløjfen kommer tæt til Stavtræet.

Yder- og Krydslinen stikkes bagfra gennem Tøjleringen paa henholdsvis udvendige og indvendige Stavtræ, Yderlinen spændes i Tøjleringen, medens Krydslinens Strop spændes om Yder- og Krydslinen tæt ovenfor dennes Spænde.

Rumperemstroppen trækkes gennem Sløjfen paa Rygremmen.

Skagleremmen med Spændet fremad og Kødsiden opad stikkes gennem Opholdestropringen gennem sin Sløjfe paa Kødsiden og trækkes til, saa at Sløjfen kommer tæt til Ringen, hvornæst Spændet lægges bagud.

Rygremstropperne og de bageste Opholdestropper spændes, efter at være trukne gennem Hullerne paa deres Spændestykkers Underlag.

Omgangstropperne trækkes paa hver Side gennem Sløjferne paa Sidebladsunderlagene og spændes i Trækspænderne.

Buggjord og Buggjordstrop indskydes henholdsvis paa den indvendige og udvendige Skaglestrop og fastgøres ved en Binderem.

Skaglestopperne trækkes gennem Sløjferne paa Sidebladsunderlagene og spændes med deres 3' Hul i Trækspænderne.

Tilsidst spændes Skaglerne op med Skagleremmen, idet dennes Strop trækkes gennem Skaglernes Øjer.

44. Dragtsadlen. Krydsgjorden spændes i de indvendige Krydsgjordstropper.

Bomopholderemmene stikkes med Spændet opad og Indersiden udad fra oven gennem Hullet i Dragtjernet, gennem sin Sløjfe paa Indersiden og spændes.

Forreste Opholdestropper stikkes med Kødsiden udad fra neden gennem Ringene i Sadlen, tilbage gennem deres egne Sløjfer og trækkes til.

§ 14.

Artilleriridetøj M. 1889.

45. Hovedtøjet. Hovedstykket holdes med Kæveremstroppen bagud. Pandebaandet indskydes paa Kævestykstropperne. Kæveremmen spændes i den højre Kæveremstrop. Lædergrimens Kævestykker i de bageste Kævestykstropper. Grimetøjlens Øje skydes ind paa Hagestroppen, og denne spændes.

Bridonbidspænderemmene stikkes forfra gennem Mundbidringene, (Rundingen af Bidet skal vende fremad), dernæst gennem deres Sløjfer paa Kødsiden, trækkes til og spændes i Lædergrimens Kævestykringe. Bridontøjlerne spændes i Mundbidringene nedenfor Spænderemmene. Tøjlerne spændes sammen bagtil.

Stropperne paa Kandarens Kævestykker trækkes indvendig fra gennem Stangens Øjer foran Hagekædekrog og Es, gennem deres nederste Sløjfer og spændes. Kævestykkerne spændes uden for Næsebaandet i de forreste Kævestykstropper. Stangtøjlerne spændes i Stangens Ringe. Enden af den højre Tøjle trækkes gennem Skydesløjfen paa den venstre Tøjle og spændes i denne Tøjles Spænde.

46. Sadlen. Krydsgjord og Klapgjord (Taskegjordsløjfen fremad) spændes i højre Side af Sadlen.

Stigremmene føres med Kødsiden opad gennem Øjet paa Stigbøjlerne, stikkes gennem Sløjfen paa Kødsiden og trækkes til, saa at Spændet kommer en Haandsbred fra Stigbøjlen, føres udvendig fra med Kødsiden nedad gennem Stigremringene og spændes.

Sadeltaskerne lægges med Sankelæderet (Rundingen fremad) over Krumjernet. Kapperemmen føres med Kødsiden opad forfra gennem det forreste Hul paa Sankelæderet, gennem Kappesløjfen og bageste Hul paa Sankelæderet og spændes. Sankelæderremmene trækkes gennem Hullerne paa Sankelæderet og spændes. Taskeremmene føres forfra med Kødsiden udad gennem de to forreste Sløjfer paa Taskens Underside, gennem Sløjfen paa Sadelklappen, gennem den bageste Sløjfe paa Tasken og spændes omkring denne.

Sabelspænderemmen føres med Kødsiden bagud fra oven gennem de venstre Paksløjfer, gennem Sløjfen paa Kødsiden og spændes.

§ 15.

Officersridetøj.

47. Hovedtøjet. Grimens højre Kævestykke føres fra neden gennem Pandebaandets bageste, højre Sløjfe, fra oven gennem den tilsvarende venstre og spændes i Grimens venstre Kævestykke. Kæveremmen føres fra venstre gennem Sløjfen paa Hagestykket og gennem de samme Sløjfer som Grimens højre Kævestykke uden paa dette. Samlelæderet knappes omkring højre Kævestykke og Kæverem saaledes, at Sløjfen vender fremad. Grimetøjlen fæstes i Hageremmens Ring.

Hovedstykket til Kandar og Bridon føres fra neden gennem den forreste, højre Sløjfe paa Pandebaandet, gennem Samlelæderets Sløjfe og gennem den forreste, venstre Sløjfe paa Pandebaandet.

Bridonens Kævestykker spændes indvendig fra med Kødsiden opad i Kandarens Kævestykker og disse i Stropperne paa Hovedstykket.

Bid og Tøjler samles, og Bidene anbringes i Kævestykkerne paa samme Maade som ved Artilleriridetøj M. 1889, idet Bridonbidets Knebler føres indvendig fra gennem Kævestykringene (Kædeleddene skal ligge glat) og Næseremmen anbringes mellem Spændet og Sløjfen paa Stroppen paa Kandarens Kævestykker.

48. Sadlen. Gjordene spændes, under Hensyn til Sadlens Leje, enten i de to forreste eller i de to bageste Gjordestropper paa højre Side.

Stigremmene føres gennem Remmens Skydesløjfe, derefter med Kødsiden opad gennem Øjet paa Stigbøjlen, gennem Skydesløjfen, fra neden gennem Stigremøsknen og spændes saaledes, at Spændet ligger tæt under Øsknen.

Sadeltaskerne fæstes ved, at Hullerne paa Sankelæderet føres ned over de tilsvarende Øskner paa Forsvidslen, hvorefter Stropperne stikkes gennem Øsknerne, Taskeremmene føres forfra med Kødsiden udad gennem Sløjferne paa Taskernes Underside, gennem Taskeremøsknerne og spændes omkring Taskerne. Kapperemmen føres forfra med Kødsiden opad gennem Sløjfen paa Sankelæderet og spændes.

Pakremmene føres fra oven med Kødsiden bagud gennem Øsknerne paa Bagsvidslen og spændes (vikles op).

Sabellæderet anbringes i de dertil bestemte Øskner.

3die Kapitel.

Tøjets Ophængning m. m. i Stalden.

§ 16.

49. Sadel og Seletøj m. m. hænges paa Opstanderen til venstre for Hesten. Den fjærner Hest staar til højre for den nærmer.

Anm. Ved Betegnelsen højre og venstre, fremad og bagud er regnet med samme Front som Hesten.

50. Dækkenet hænges, naar det ikke er paa Hesten paa Sadelknagen uden at lægges sammen, men saaledes, at det hænger lige.

Dækkengjorden spændes om Dækkenet saaledes, at den danner et Kryds ud mod Staldgangen.

Skal Hesten staa med Dækken, bredes det saaledes, at bageste Kant (den hvor Mærket findes) kommer en Haandsbred fra Haleroden, med forreste Del slaas et Slag tilbage, saa at Dækkenet naar Manken. Dækkengjorden lægges med Spændet til højre over Slaget og spændes — ikke for stramt — saaledes, at Spændet ligger i Højde med og et Par Haandsbredder bag venstre Albue. Dækkenet maa ikke trækkes mod Haarene.

§ 17.

Trainseletøj M. 1907.

51. Selen hænges med Vandkappen og Mankelæderet over Seletøjknagen, saaledes at Bringestykket staar frit ud mod Staldgangen. Omgangen hænges paa Seletøjknagen uden for Mankelæderet. Skaglerne hænger frit ned, er de for lange, slaas en enkelt Knude paa dem. Buggjorden og Vandkappegjorden spændes.

52. Hovedtøjet hænges med Pandebaandet bagud paa højre Hovedtøjknage.

Paa fjærner Hests venstre Hovedtøjknage hænges Pisken, Haandlinen og Kobbelkæden. Paa nærmer Hests venstre Hovedtøjknage Kobbelkæden. Mellemstykket med Yder- og Krydsliner bliver paa Plads i Ringene i Vandkappen, idet Yderlinen hænger frit ned, medens Krydslinens Strop er spændt om det ombøjede Mellemstykke.

§ 18.

Trainseletøj M. 1882.

53. Dette Seletøj hænges op paa samme Maade som Trainseletøj 1907, kun at Rumpelæderet hænges op paa samme Plads som Omgangen.

§ 19.

Tospændigt Bringeseletøj.

54. Dette Seletøj hænges op som i Pkt. 53 angivet.

§ 20.

Tospændigt Gaffelstangseletøj.

55. Forinden Selen hænges op, slaas Buggjorden i en enkelt Knude om Skaglestroppen. Omgangen lægges over Bagtøjet, Rumperemstroppen slaas 2 Gange om dette, og Omgangen stikkes bagfra frem mellem øverste Stavtrærems to Dele og spændes.

56. Bomgjorden hænges sammenlagt over den nærmer Hests Seletøjknage tæt til Opstanderen.

57. Selen hænges op over Seletøjknagen, Mankepudens Forkant mod Opstanderen og helt hen til denne, Stavtræerne vendte fremad paa hver Side af Opstanderen, Omgangen og Skaglerne vel ordnede til begge Sider.

58. Dragtsadlen hænges paa Seletøjknagen, Forkanten mod Opstanderen og over Selen, Krydsgjorden lagt op i Sadlen bag Dragtjernet. Klapgjorden spændes.

59. Hovedtøjet hænges paa højre Hovedtøjknage. Paa fjærner Hests venstre Hovedtøjknage hænges Pisken og Haandlinen. Yder- og Krydsliner bliver paa Plads i Ringene i Stavtræerne, Yderlinen spændes

i Tøjleringen, medens Krydslinens Strop er spændt om Yder- og Krydslinen tæt ovenfor dennes Spænde.

§ 21.

Artilleriridetøj M. 1889.

60. Sadlen hænges paa Sadelknagen med Forkanten mod Opstanderen, Krydsgjorden lægges op i Sædet bag Stigremmene, der hænger frit ned, Klap- og Taskegjordene spændes.

61. Hovedtøjet hænges yderst paa Sadelknagen med Pandebaandet mod Staldgangen. Tøjlerne over samme Knage, men inde ved Opstanderen, Tøjlerne trækkes lige. Stangtøjlerne kortere og inden for Bridontøjlerne. Hagekæden glat hægtet paa Hagekædekrogen forom Bidet.

Vandtrensen hænges paa den dertil indrettede Knage med Pandebaandet fra Opstanderen. Tøjlerne hænges oven paa Nakkestykket, saaledes at de hænger lige langt ned til hver Side.

§ 22.

Officersridetøj.

62. Sadlen hænges paa Sadelknagen med Forsvidslen mod Opstanderen. Gjordene spændes, Stigremmene hænger frit ned. Dækkenet lægges over Sadlen med Foret opad og de afrundede Hjørner fremad.

63. Hovedtøjet hænges paa tilsvarende Maade som i Punkt 61.

4de Kapitel.

Seling, Sadling, Optømning og Oppakning.

§ 23.

Almindelige Bemærkninger.

En nøjagtig og omhyggelig Seling, Sadling, Optømning og Oppakning er en absolut Nødvendighed for, at Trainsoldaten under anstrængende Forhold kan faa den fulde Nytte af sin Hest. Selv den mindste Uagtsomhed ved Selens, Sadlens og Oppakningens Leje kan indvirke skadelig paa Hestens Brugbarhed, idet det er en i høj Grad medvirkende Aarsag til Trykninger hos Hesten.

64. Ved Øvelser i Seling (Sadling) m. m. træder Trainsoldaten an bag fjærner Hest (Hesten).

Pakningen lægges i Staldgangen (Pkt. 86).

65. Før Trainsoldaten begynder at sele (sadle) op (af), lægger han Vaaben, den sammenlagte Kappe, Frakke, Hue og Lædertøj som ved Oppakning (se Pkt. 86).

Hvis Kappen ikke er sammenlagt, hænges den paa Forsiden af Opstanderen til venstre for den fjærner Hest (Hesten).

Efter endt Opseling (Sadling) tages Udrustningen atter paa.

§ 24.

Stalddækkenets Paalægning til Ridning uden Sadel.

66. Paa:

Dæk op!

tager Trainsoldaten Dækkengjorden af — fra venstre Side —, hænger den om Halsen med Spændet til højre og slaar Slaget paa Dækkenet frem, tager med

højre Haand Dækkenets højre og med venstre Haand dets venstre bageste Hjørne, samler begge Hjørner i højre Haand over Hestens Kryds, fatter Midten af Dækkenets Bagkant med venstre Haand, trækker det bag af Hesten, ryster det glat og lægger det over Hestens Ryg med dets aabne Side bagud. Ved at lade Fingrene glide langs Dækkenets Ombøjning og de sammenlagte Kanter og ved efterhaanden at skyde det fra sig, indtil det kommer til at ligge midt over Hestens Ryg, sørger han for, at Sammenlægningen bliver lige og uden Folder.

Derefter tager Trainsoldaten Dækkenet med en Haand i hver af de ham nærmeste Hjørner, slaar et Slag fra neden opad, saa at lidt over en Trediedel af Længden bliver tilbage, trækker det noget ned og lader den sidste Trediedel falde ned mellem Armene over de sammenlagte to Trediedele.

Trainsoldaten fatter det sammenlagte Dækken med begge Hænder, gaar ned bag Hesten og slaar det nogle Gange mod Knæene, saa at det bliver uden Folder.

Det sammenlagte Dækken lægges lige paa Hesten med den aabne Side til venstre og saa langt frem, at det naar Lansemærket.

Uden at forandre Dækkenets Leje lægger Trainsoldaten nu med højre Haand Dækkengjorden med Spændet til højre over Hesten. Dækkengjorden spændes saa fast om Hesten, at Dækkenet bliver liggende paa Plads under Ridningen, og saaledes at Spændet ligger i Højde med venstre Albue c. en Haandsbred bag denne.

67. Paa:

Bred Dækken!

bredes Dækkenet, saa at det kommer til at ligge, som i Pkt. 50 beskrevet.

Trækhestenes Op- og Afseling m. m.

§ 25.

Trainseletøj M. 1907.

68. Paa:

Sel op!

seler Trainsoldaten den fjærner Hest først op. Dækkenet hænges paa Knagen med Dækkengjorden om. Knuderne paa Skaglerne løses, Buggjord og Vandkappegjord spændes løs paa udvendig Side, Omgangen og Mankelæderet tages ned, og idet venstre Arm føres ind under Bringestykket, tages Vandkappen ned med begge Hænder, højre Arm føres ind under Skagler, Bagtøj og Liner. Trainsoldaten gaar op til Hestens Hoved — ved venstre Side — løser Grimetøjlen, fatter med een Haand i hver Side af Bringestykket ved Mankeremspændestykket (og Tommelfingeren paa Hjælpekobbelremmen) og fører Bringestykket ind over Hestens Hoved og Hals, saaledes at Hesten faar Hovedet gennem Hjælpekobbelremmen. Han drejer Selen, saa at Vandkappen kommer til at ligge over Hestens Ryg og Mankelæderet over Lansemærket, trækker Grimetøjlen frem, binder Hesten kort, lægger Bagtøjet ud over Hestens Ryg og Lænd, tager Omgangen ned, Halen udenfor, slaar med Skaglerne en Raabaandsknude over Hestens Ryg, gaar bag om Hesten, spænder Vandkappegjorden tilstrækkelig fast til, at Vandkappen ikke kan dreje sig under Kørslen, og Buggjorden saa løst, at man kan faa en Haand paa Højkant mellem den og Hestens Bug, Manen glattes ud.

Kobbelkædens ene Ende stikkes — fra udvendig Side — gennem Kobbelringen og fæstes ved, at dens Knebel stikkes gennem 6' eller 7' Led·

Den anden Ende fæstes med Kneblen i den udvendige Selenøgle.

Den nærmer Hest seles op paa tilsvarende Maade, kun at Gjordene spændes fra venstre Side.

Uagtet den fuldstændige Tilpasning af Tøjet først kan ske ved Forspændingen, passes det dog foreløbig til straks efter Opselingen.

Bringestykket skal ligge saaledes, at øverste Kant ikke trykker Luftrøret, og nederste ikke rører Bovspidsen.

Hjælpekobbelremmen maa ikke være spændt saa stramt, at den trykker Luftrøret.

Opholdestropperne skal være saa lange, at Trækket ikke kan ske i dem.

Omgangen skal ligge saaledes, at nederste Kant ligger en god Haandsbred over Bagknæet og saaledes, at man kan faa en Haand paa Højkant mellem Omgangen og Hestens Laar.

Filtunderlag til Vandkappe, Mankelæder og Bringestykke benyttes i størst mulig Udstrækning. I Mangel af Filt kan det seksdobbelt sammenlagte Dækken bruges som Underlag for Vandkappen.

69. Paa:

Sel af!

seles af og bredes Dækken paa den til Opselingen svarende Maade.

70. Paa:

Tøm op!

tømmes den fjærner Hest først op. Trainsoldaten hænger den opskaarne Haandline paa udvendig Selenøgle og spænder dens ene Ende i Mellemstykket, tager Hagekæden af i venstre Side, tager Hovedtøjet med højre Haand i Hovedstykket, saaledes at

Pandebaandet vender fra ham, lægger Hovedstykket ind paa venstre Underarm, saa at Pandebaandet vender mod ham. Derefter tager han Grimen af — fra venstre Side — og lægger den i Krybben, tager Hovedstykket i højre Haand, Tommelfingeren nedad og Bidet i venstre Haand, aabner med dennes Pege- og Langfinger, der holdes strakte og føres ind fra højre Side, Hestens Mund saa meget, at Bidet let kan bringes ind mellem Tænderne, og fører Hovedstykket over Ørene, idet Bidet samtidig varsomt og uden at stødes mod Tænderne bringes ind i Munden. Stald- (Hampe) grimen spændes med Kæveremmen op i Høhækken (pakkes). Hesten føres nogle Skridt tilbage og vendes forsigtig venstre omkring, Pandelokken trækkes frem mellem Styreremmens to Grene og glattes ud over Pandebaandet. Manen glattes ud og Kæveremmen spændes (i Reglen i yderste Hul).

Bidets Leje undersøges.

Trensebidet skal løselig berøre Mundkrogen.

Stangbidet skal paa Hoppen ligge to Fingersbredder over Ydertænderne, paa Vallaken een Fingersbredde over Krogtænderne.

Skyklapperne skal ligge midt ud for Øjnene og ikke saa tæt, at disse berøres.

Næseremmen saa løst, at Hesten kan aabne Munden.

Hagekæden drejes til højre, saa at den overalt ligger fladt og hages indvendig fra i Hagekædekrogen. Hagekæden maa hverken ligge saa fast, at Hesten altid føler den, eller saa løst, at den slet ikke virker, naar Linerne strammes. Hvor fast den skal ligge, retter sig iøvrigt efter, om Hesten er haard- eller blødmundet. Trainsoldaten gaar om paa He-

stens højre Side, spænder Yderlinen i Bidet og spænder Hesten op i Bomtøjlerne.

Den nærmer Hest tømmes op paa samme Maade som den fjærner, kun at Trainsoldaten bliver paa venstre Side og fæster Yderlinen.

71. Paa:

Tøm af!

tømmes af paa den til Optømningen svarende Maade.

72. Paa:

Sel og tøm op!
Tøm og sel af!

lægges Tøjet paa (tages af) Hesten i Overensstemmelse med de i Punkterne 68—71 givne Regler.

§ 26.

Trainseletøj M. 1882.

73. Op- og Afseling samt Op- og Aftømning med dette Seletøj sker paa samme Maade som med Trainseletøj M. 1907, kun at Trainsoldaten efter at have spændt Buggjorden gaar bag om Hesten, løsner venstre Rumpelæderstrop, lægger Rumpelæderet under Hestens Hale, spænder venstre Rumpelæderstrop, klarer Halehaarene ud, passer Bagtøjet til, saa at man kan faa en Haand paa Højkant mellem Rumperemstroppen og Hestens Kryds og skyder Skydesløjfen frem til Rumperemøsknen.

§ 27.

Tospændigt Bringeseletøj.

74. Op- og Afseling samt Op- og Aftømning med dette Seletøj sker som i Pkt. 73 angivet.

§ 28.

Tospændigt Gaffelstangseletøj.

75. Paa:

Sel op!

seler Trainsoldaten den fjærner Hest først op. Han vikler Dækkengjorden om Spilbommen, (Opstanderen), eller pakker den, lægger Dækkenet seksdobbelt sammen, spænder Klapgjorden løs, tager Sadlen ned og lægger den over venstre Arm med Forkanten indad. Gjordene lægges op i Sadlen. Han tager derpaa Sadlen med venstre Haand i Forkanten og højre i Bagkanten og lægger den fra venstre Side paa Hesten, saa at Forkanten efter Hestens Bygning kommer til at ligge 10—15 cm. bag Bovbladet, tager Klap- og Krydsgjord ned, gaar forom Hesten, efterser Sadlens Leje, trykker Dækkenet fortil op i Kammeret, trækker Manen frem og spænder Kryds- og Klapgjord.

Derefter tager Trainsoldaten Selen ned ved at fatte med en Haand i hvert Stavtræ, saa at Skaglerne hviler paa de udvendige Sider af Armene, holder Stavtræerne højt, lægger — fra venstre Side — Stavtræerne bagfra ind i Sadlen, løser Rumperemstroppen, lægger Stavtræerne frem, saa at Mankepuden hviler i Lansemærket, samt Bagtøjet og Skaglerne ud over Hestens Lænd og Kryds, stikker Rumperemstroppen fra neden gennem Bagtøjringen, forfra gennem Rygremmens Sløjfe og spænder den uden at stikke Stropenden bort, trækker Omgangen ned, spænder venstre forreste Opholdestrop, løser den enkelte Knude, som er slaaet med Buggjorden om Skaglestroppen, gaar for om Hesten, spænder nederste Stavtrærem, glatter Haarene ud under Mankepuden, spænder Buggjorden og højre forreste Opholdestrop.

Den nærmer Hest seles op paa samme Maade som den fjærner, kun at Trainsoldaten, efter at Omgangen er trukken ned, gaar bag om Hesten, spænder højre forreste Opholdestrop, løser Knuden med Buggjorden, gaar for om Hesten, spænder nederste Stavtrærem, glatter Haarene ud under Mankepuden, spænder Buggjorden og venstre Opholdestrop.

Krydsgjorden spændes saaledes, at alle Spænderne kommer til at hvile paa Sadelpuderne (Dækkenet) og ikke fastere end nødvendigt for at sikre Sadlens Leje, forreste Kant af Gjorden skal ligge c. 15—20 cm. fra Albuen. Det iagttages, at Spænderne omtrent ligger i samme Højde paa begge Sider, og at Dækkenet ligger glat under Gjordene (Spænderne). Bageste Haand støtter mod Kransen, medens Gjorden spændes.

Klapgjorden spændes saaledes, at der kan føres en flad Haand imellem den og Krydsgjorden.

Stavtræerne bør ved Hjælp af Stavtræremmene være spændte saaledes, at der, naar Hesten gaar i Træk, fremkommer et Kammer foroven og forneden, at de hviler paa Bovbladenes Forkant i den Fordybning, som dannes af disse og Halsen, og at man kan føre en flad Haand forfra ind mellem Boven og Stavpuden.

De forreste Opholdestropper skal være saa lange, at Trækket ikke kan ske i dem.

Rumperemstroppen, Omgangen og Buggjorden skal ligge og spændes som de tilsvarende Dele ved Trainseletøj M. 1907.

76. Paa:

Sel af!

seles af paa den til Opselingen svarende Maade.

77. Paa:

Tøm op!

tømmes den fjærner Hest først op. Trainsoldaten hænger den opskaarne Haandline paa øverste Ende af det udvendige Stavtræ og spænder den ene Ende i Yderlinens bageste Spænde, tager Hovedtøjet med højre Haand i Hovedstykket, saaledes at Pandebaandet vender fra ham, lader Grimetøjlen falde frit ned, hænger denne over venstre Arm, saa at Midten hviler paa Underarmen og lægger Hovedstykket ind paa venstre Underarm, saa at Pandebaandet vender mod ham, og fortsætter som ved Trainseletøj M. 1907. Efter at Kæveremmen er spændt, bindes Grimetøjlen til venstre Tøjlering.

Den nærmer Hest tømmes op paa samme Maade som den fjærner, kun at Trainsoldaten bliver paa venstre Side og fæster Yderlinen.

78. Paa:

Tøm af!

tømmes af paa den til Optømningen svarende Maade.

79. Er der tildelt Kusken en Hjælper, seler han den nærmer Hest op (af), samtidig med at Kusken seler den fjærner op (af).

80. Paa:

Sel og tøm op!
(Tøm og sel af!)

lægges Tøjet paa (tages af) Hesten i Overensstemmelse med de i Punkterne 75—78 givne Regler.

(Tillader Staldens Indretning ikke, at Hestene spændes ved Bomtøjlerne, bliver de under Optømningen ved samtlige Seletøjer, og indtil Udrykningen, staaende ved Krybben, bundne ved Hovedtøjets Grimetøjle. Har Hovedtøjet ingen Grimetøjle, skal Hesten have paalagt Hampegrime).

Ridehestens Op- og Afsadling m. m.

§ 29.

Artilleriridetøj M. 1889.

81. Paa:

Sadl op!

lægges Dækkenet seksdobbelt sammen og anbringes paa Hesten, som lært ved Opdækningen. Dækkengjorden spændes om Opstanderen eller pakkes.

Derefter spænder Trainsoldaten Gjordene løs paa venstre Side af Sadlen, tager denne ned og lægger den over venstre Arm med Forkanten indad. Gjordene og højre Stigbøjle lægges op i Sædet. Han tager derpaa Sadlen med venstre Haand i Forkanten og højre i Bagkanten og lægger den — fra venstre Side — paa Hesten, saa at Forkanten kommer c. en Haandsbred (c. 10 cm.) fra Bovbladet. Der skal omtrent være lige meget Dækken for og bag Sadlen. Han gaar dernæst for om Hesten til højre Side, sørger for, at Dækkenet og Sadelpuden ligger glat, tager Stigbøjlen og Gjordene ned, gaar for om Hesten til venstre Side, lægger højre Haand paa Forkanten, stikker venstre Haand ind under Dækkenet, trykker det op i Kamret og trækker Manen frem, lægger venstre Bøjle op i Sædet, sørger for at Dækkenet og Sadelpuden ligger glat, spænder Krydsgjorden i de tilsvarende Stropper som paa højre Side, skiftevis i forreste og bageste og tager venstre Bøjle ned.

Krydsgjorden spændes saaledes, at alle Spænderne kommer til at hvile paa Sadelpuderne (Dækkenet) og ikke fastere end nødvendigt for at sikre Sadlens Leje, forreste Kant af Gjorden skal ligge c. 15—20 cm. fra Albuen. Det iagttages, at Spænderne omtrent ligger i samme Højde paa begge

Sider, og at Dækkenet ligger glat under Gjordene (Spænderne). Trainsoldaten støtter højre Haand mod Kransen, medens han spænder Gjorden med venstre.

Klap- og Taskegjorden spændes saaledes, at der kan føres en flad Haand imellem dem og Krydsgjorden, og at Spænderne paa begge Sider ligger i samme Højde.

82. Paa:

Sadl af!

sadles af og bredes Dækkenet paa den til Opsadlingen og Dækkenets Paalægning svarende Maade.

Op- og Aftømning.

83. Optømning, naar Hesten er bunden ved Stald(Hampe)grimen.

Paa:

Tøm op!

løser Trainsoldaten Hagekæden, tager Hovedtøjet med højre Haand i Hovedstykket, saaledes at Pandebaandet vender fra ham, lader Tøjlerne falde frit ned, fører venstre Arm bagfra mellem disse, saa at Midten hviler paa Underarmen og lægger Hovedstykket ind paa venstre Underarm, saa at Pandebaandet vender mod ham.

Derefter paalægges Hovedtøjet, som i Punkt 70 angivet.

Bridonbidet skal ligge som Trensebidet.

Hagekæden udenom og under Bridonbidet. Efter at Hagekæden er anbragt, bindes Grimetøjlen om Hestens Hals.

Tøjlerne lægges over Hestens Hals, saaledes at Stangtøjlerne ligger indenfor og foran Bridontøjlerne, Skydesløjfen skydes frem, saa at Tøjlerne

hverken bliver for lange eller hindrer Hovedets fri Bevægelse. Enden af Tøjlerne kastes over til højre.

Skal der ikke straks rykkes ud, spændes Bomtøjlerne i Bridonbidets Ringe.

84. Optømning, naar Hesten er bunden ved Hovedtøjets Grime.

Paa:

Tøm op:

hænger Trainsoldaten Stang- og Bridontøjlerne over venstre Arm, tager Kandarens højre Kævestykke og højre Bridonbidspænderem i venstre Haand, løsner Grimetøjlen — fra venstre Side — og binder den om Hestens Hals, gaar for om Hesten, spænder højre Bridonbidspænderem i Grimens højre Kævestykring og Kandarens højre Kævestykke i Grimens forreste højre Kævestykstrop, gaar for om Hesten, lægger Bridonbidet ind i Hestens Mund og spænder venstre Bridonbidspænderem i venstre Kævestykring, fører derpaa med Forsigtighed Stangbidet ind og spænder venstre Kævestykke. Derefter som i Pkt. 70 beskrevet

85. Paa:

Tøm af!

tømmes Hesten af paa den til Optømningen svarende Maade.

Op- og Aftømning med Vandtrense foregaar paa lignende Maade som med Hovedtøj (Punkt 83—85). Bidet skal ligge som Bridonbidet.

Op- og Afpakning.

86. Forinden Oppakningen begynder, anbringes Mantelsækremmene paa Sadlen i Paksløjferne, idet de stikkes fra oven gennem Sløjferne med Kødsiden bagud.

Tøjet rangeres derpaa bag Hesten.

Rangeringen foretages saaledes:

Sadlen med Sadeltaskerne paaspændte og pakkede og med Gjorde og Bøjler sammenlagte oven paa Sadlen sættes tre Skridt bag Hesten med Forkanten vendt mod denne og Sadelklapperne bøjede ind under Sadlen.

Dækkenet, sammenlagt som til Sadling, lægges oven paa Sadlen saaledes, som det skal ligge paa Hesten.

Sablen med Fæstet fremad og Skarpen til venstre lægges ved højre Side af Sadlen.

Hovedtøjet, med Stang- og Bridontøjler lagte over Hovedstykket, lægges oven paa Sablen, Stangen vendt fra Hesten.

Den sammenlagte Kappe lægges til højre for Hovedtøjet med den aabne Side mod dette.

Den pakkede Mantelsæk lægges tæt bag Sadlen med Klappen opad og Aabningen mod Sadlen.

Fodersækken, pakket og tilbunden, lægges oven paa Mantelsækken med den Ende, hvor Foderposen er, til højre. Sækken snoes nogle Gange om Midten.

Livremmen lægges bag Mantelsækken.

(Føres Pistol, lægges den under Livremmen og Mundingen til venstre).

Frakken lægges oven paa Livremmen med Vrangen udad, den aabne Side bagud og Kraven til venstre.

Huen sættes oven paa Frakken med Kokarden mod Sadlen.

Trainsoldaten stiller sig et Skridt bag sin Hest med Ryggen mod denne.

87. Paa:

Pak op!

Sadles der op, som lært ved Opsadling, derefter lægges Fodersæk, Mantelsæk og Kappe paa Hesten saaledes:

Trainsoldaten tager Mantelsæk og Fodersæk paa en Gang, lægger begge Dele — fra venstre Side — tæt bag Kransen og lige paa Mantelsækremmene, Spænderne paa Mantelsækken bagud, Midten af Fodersækken, som maa hvile paa Sadlen, foran Midten af Mantelsækken. Han slaar dernæst midterste Mantelsækrems Spændeende en Gang om Fodersækken og spænder Remmen godt fast om Midten af Fodersækken og Mantelsækken, lægger foreløbig Fodersækkens venstre Ende ind i Sadlen, trækker venstre Mantelsækrem igennem Sløjfen paa Mantelsækken og spænder den alene om denne, drejer Fodersækkens venstre Ende fast, saaledes at den sammensnoede Del kommer til at ligge fast mellem Kransen og Mantelsækken, binder Fodersækkens venstre Ende med Løkken af Baandet ved en Løkkeraabaandsknude tæt op til Ringen i Mantelsækken, gaar bag om Hesten, spænder højre Mantelsækrem som venstre og forholder sig med den højre Ende af Fodersækken paa samme Maade som med den venstre. Mantelsækremmenes Spænder skal ligge lige langt tilbage og saaledes, at de ikke berører Rytteren, naar han er opsiddet. Spænderne paa Mantelsækken maa ikke vise nedad.

Trainsoldaten tager den sammenlagte Kappe og lægger den — fra højre Side — over Sankelæderet, den aabne Side bagud, spænder Kapperemmen om Midten og højre Taskerem om Kappens nederste

Del, gaar for om Hesten og spænder venstre Taskerem. (Skal Kappen medføres paa Sadlen uden at være sammenlagt, lægges den, samlet paa langs med Retten udad og Kraven til venstre over Sankelæderet og spændes fast enten med Kapperemmen alene eller tillige med Taskeremmene.)

Trainsoldsten klæder sig paa, tager Sabel og Hovedtøj, gaar op paa Hestens venstre Side, spænder Sablen i Sabelremmen og foretager Optømningen, som foreskrevet.

88. Paa:

Pak af!

tages Tøjet af paa den til Oppakningen svarende Maade. (Taske og Kapperemmene spændes og Mantelsækremmene vikles op.)

§ 30.

Officersridetøj.

Op- og Afsadling m. m.

89. Dækkenet skal ligge med de afrundede Hjørner fremefter, (bruges Stalddækkenet, lægges det seksdobbelt sammen). Ved vævede Gjorde skal den bageste ligge halvt over den forreste, Snoregjorde lægges ved Siden af hinanden.

Iøvrigt gælder lignende Regler som for Artilleriridetøj M. 1889.

5te Kapitel.

Udrykning af og Indrykning i Stalden.

§ 31.

90. Paa:

Færdig til Udrykning!

fæster Trainsoldaten ved Trækhestene Pisken i fjærner

Hests udvendige Selenøgle (ved tospændigt Gaffelstangseletøj i Ringen paa Forkanten af Sadlen), idet han stikker Snærten dobbelt sammenlagt gennem denne og atter dobbelt igennem det derved dannede Øje, som derpaa trækkes sammen, han løser Bomtøjlerne, stiller sig midt imellem Hestene og fatter hver af disse i det indvendige Kævestykke tæt over Næseremmen.

Ved et tospændigt Gaffelstangseletøj tager Trainsoldaten, saafremt der ikke er afgivet nogen Hjælper, Bomgjorden dobbelt sammenlagt i venstre Haand. Findes der ingen Bomtøjler i Stalden, og den optømmede Hest har været bunden ved Krybben i Grimetøjlen, løser Trainsoldaten først den nærmer Hest, vender den og fæster Grimetøjlen til venstre Tøjlering, derefter forholder han sig paa samme Maade med den fjærner og stiller sig, som ovenfor beskrevet.

Ved Ridehesten løser Trainsoldaten Bomtøjlerne og fatter Tøjlerne, som i Ridereglementet foreskrevet.

91. Paa:

Fra højre (venstre) Fløj . . ryk ud!

føres Trækhestene parvis (Ridehestene) i den befalede Orden og med et Par Skridts Afstand ud af Stalden.

Trainsoldaten gaar mellem Hestene og fører den nærmer med højre og den fjærner med venstre Haand.

Skal Hestene gennem en smal Port e. l. lader Trainsoldaten den fjærner Hest gaa godt frem og holder den nærmer tilbage, saa at Hestene omtrent gaar bag hinanden, han ser sig tilbage for at forvisse sig om, at Hestene kan passere frit igennem.

Hjælperen gaar, naar der ikke andet Sted er

Brug for ham, paa venstre Side af Spændet i Højde med Hestens Hoved.

Er der langt fra Stalden til Forspændingspladsen, kan Trainsoldaten ride derhen.

§ 32.

92. Ved Indrykning i Stalden føres Hestene paa lignende Maade, dog med den nærmer Hest i venstre den fjærner i højre Haand, straks til deres Krybber.

6te Kapitel.

I Bivuak.

§ 33.

Tøjets Ordning.

Tøjet rangeres 6 Skridt bag Hesten, saaledes:

93. Ved Trækhestene.

a. Trainseletøj M. 1907, Trainseletøj M. 1882 og tospændigt Bringeseletøj.

Selen med Vandkappe og Bringestykke fremad, det sidstnævnte nederst. Gjorde, Skagler og Bagtøj vel ordnede.

Kobbelkæden og den opskaarne Haandline til venstre for Selen, Løkken bagud.

Hovedtøjet til højre for Selen, Bidet fremad og Pandebaandet opad.

Pisken og Dækkenerne bliver paa Vognen, saafremt de sidstnævnte ikke skal bredes paa Hestene.

b. Det tospændige Gaffelstangseletøj.

Selen. Stavtræerne med Forsiden nedad, Mankepuden fremad, Skaglerne og Bagtøjet vel ordnet.

Sadlen med Forkanten fremad over Selen, Gjordene i Sædet, Sadelklapperne bøjet ind under Sadlen.

Dækkenet (naar det ikke er bredt paa Hesten) over Sadlen, sammenlagt som det skal ligge paa Hesten.

Hovedtøj, Liner og Pisk som under a. anført.

Bomgjorden bliver ved Patronkarren.

94. Ved Ridehestene:

Tøjet rangeres som til Pakning, dog kan Oppakningen blive paa Sadlen.

§ 34.

Seling og Sadling m. m. — Aftømning m. m.

95. Trainsoldaten aflægger som Regel ikke sin Udrustning.

Hestene vendes ikke, før der rykkes til Forspænding, medens den fjærner Hest tømmes op (af), bindes den nærmer ved Grimetøjlen.

Er Bidene meget kolde, varmer man dem lidt med Hænderne, inden der tømmes op.

Iøvrigt foregaar Seling, Sadling m. m. og Aftømning m. m. som i Stalden.

§ 35.

Kobling.

Hestene stilles paa et Geled.

96. Paa:

Kobl!

løser Rytteren, undtagen højre Fløjmand, Grimetøjlen, fører den dobbelt sammenlagt over Tøjlerne, bagfra frem under Grimens Kævestykke og Næsebaand paa højre Sidemands Hest, trækker Tampen dobbelt

sammenlagt bagfra gennem den først dannede Løkke og stikker den enkelt fra oven gennem den sidst dannede, som han trækker til om Tampen.

Koblingen skal være c. $^1/_2$ m. lang.

97. Paa:

Kobl løs!

tages Grimetøjlens Tamp ud af Løkken, Tøjlen trækkes løs og fæstes.

§ 36.

Fodring.

98. Paa:

Fodr!

tager Trainsoldaten ved Trækhestene Foderposerne over venstre Arm, løser Hagekæden paa nærmer Hest, spænder venstre Kævestykke løs, tager Bidet ud af Hestens Mund, spænder atter Kævestykket i Stroppen, saa at Stangen kommer til at hænge frit under Hestens Hals, hager Hagekæden paa og lægger Foderposen paa Hesten, derefter ved fjærner Hest paa lignende Maade.

Ved Ridehesten tager Trainsoldaten Stangen ud paa samme Maade som ved Trækhestene, løser derefter venstre Bridonbidspænderem, tager Bidet ud af Munden og spænder atter Bridonbidspænderemmen, saa at Bidet kommer under Hagen, og lægger Foderposen paa.

Undertiden kan det være nødvendigt at spænde Næseremmen ud i yderste Hul under Fodringen.

Under Fodringen understøttes Foderposens Bund. Efterhaanden som Foderet svinder, bindes Posen højere op, vil Hesten ikke æde, tages Foderposen af en Tid.

Foderposerne lægges saa vidt muligt paa alle Hestene paa samme Tid.

99. Naar Foderet er ædt, rystes Foderposen ud og lægges paa Plads, hvorefter der tømmes op.

Iøvrigt sker Optømningen enten paa

Kobl løs! eller Tøm op!

7de Kapitel.

For- og Fraspænding, Op- og Afsidning.

§ 37.

For- og Fraspænding.

100. Naar Trainsoldaten kommer hen til Køretøjet, vender han Hestene om Forparten ind mod hinanden, saa at de kommer til at staa paa hver sin Side af Vognstangen (ved Patronkarren og Bagagekarren 1 Skridt foran Bommene), stiller dem lige med c. $^1/_2$ Skridts Mellemrum, bliver staaende med Front mod Hestene, men til Siden af Vognstangen og 1 Skridt fra Hestenes Hoveder, idet han holder hver af Hestene i et af Kævestykkerne.

Er der afgivet en Hjælper, hjælper han til med at faa Hestene paa Plads, anbringer ved Patronkarren Bomgjorden i Krampen og stiller sig, naar der ikke mere er Brug for ham i Rørstilling 2 Skridt bag Køretøjet med Front fremad.

101. Paa:

Spænd for!

fæster Trainsoldaten ved Train- eller Færdselsvognen Koblerne foreløbig, gaar ned langs den fjærner Hest, sætter Pisken i højre Side af Vognen, fæster den fjærner udvendige Skagle, tager Haandlinen af Selenøglen, løser den og kaster den dobbelt sammenlagt

over Ryggen paa den nærmer. Derefter spænder han Krydslinerne i Bidene, den Hest der rejser Hovedet mest, skal have Underlinen.

Endelig spænder han Haandlinen i den nærmers Mellemstykke og hænger den over den venstre Ende af Agebrædtet, fæster de tre Skagler og tilpasser Koblerne.

Ved Patronkarren bringer Trainsoldaten Hestene til at træde tilbage ind mellem Bommene, gaar ned langs den fjærner, løser Pisken og sætter den paa Fodbrædtet op mod Sædet, løfter Bommene op, anbringer den højre Bom ved at skyde Bomopholderemmen ind over den, gaar om til venstre Side, anbringer paa samme Maade den venstre Bom, gaar hen foran Spændet og anbringer den midterste Bom i begge Hestes indvendige Bomopholderemme, den fjærner Hests inderst.

Han gaar nu om paa venstre Side, spænder Bomgjorden (Bomnedholderemmen) i Krampen paa venstre Bom, gaar om paa højre Side, spænder Bomgjorden (Bomnedholderemmen) i Krampen paa højre Bom, løser Knuden paa den fjærner Hests Skagler og fæster disse, anbringer Linen som ved Trainvognen (Enden af Linen hænges dog over Rygstødbøjlen) og fæster den nærmer Hests Skagler.

Til sidst efterses hele Forspændingen.

K o b l e r n e skal tilpasses saaledes, at Hesten kan holde igen, uden at Svinglerne rører Haserne.

S k a g l e r n e skal være lige lange og saa lange, at Hesten kan gaa helt frem til Bringestykket, og at Svinglerne ikke rører Haserne, naar Hesten traver frit. Skaglestropperne skal ligge fladt til Hesten.

L i n e r n e maa ikke være snoede og skal være

spændte saaledes, at Hesten har Hovedet lige ud. Alle Stropper skal være ordentlig indspændte og stukne gennem Sløjferne.

Ved Patronkarren skal Skaglerne være saa korte, at Hesten ikke kommer til at trække i Bomnedholderemmene, Bomopholderemmene skal være spændte saaledes, at Bommene ligger højt, og at deres forreste, underste Kant omtrent er i Højde med Bovspidsen.

Naar Trainsoldaten har set alt efter, tager han Linerne i venstre Haand og stiller sig i Rørstilling ved venstre Forhjul med halv Front mod Hesten, venstre Line skal tages mellem fjerde og femte Finger, og Enden af Linen lægges ud over Tommelfingeren, højre Line lægges fra oven i fuld venstre Haand, saa at Linerne danner et Kryds i Haanden, Enden af Linerne lægges op i venstre Haand, saa at han ikke kan træde i dem under Opsidningen.

Er der afgivet en Hjælper, holder han Hestene under Forspændingen, idet han tager i de udvendige Kævestykker og holder Hestenes Hoveder godt i Vejret. Ved Patronkarren, hvor der altid bør være en Hjælper, fører han dog først den fjærner Hest tilbage mellem Bommene.

102. Paa:

Spænd fra!

spændes fra paa den til Forspændingen svarende Maade.

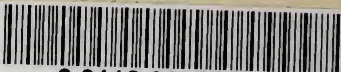
§ 38.

Op- og Afsidning.

103. Paa:

Sid op!

stiger Trainsoldaten op og sætter sig til højre paa Agebrædtet (Kuskesædet).

Under Opsidningen tager han med højre Haand i Fadingen eller i den øverste Hjulfælge, holder Øje med Hestene og giver saa meget efter i Linerne, at han ikke rykker Hestene i Munden.

Naar Trainsoldaten har sat sig, forkorter eller forlænger han Linerne efter Behov og lægger Enden af Linerne udvendig fra under venstre Laar. Han tager Pisken, som han holder i højre Haand skraat fremad og opad til venstre, uden at Snærten rører Hesten, højre Line fattes med højre Haand tæt foran venstre med Linen mellem fjerde og femte Finger.

Ved Patronkarren skal Kusken, forinden han sætter sig, forskyde Kuskesædet til Karren omtrent er afbalanceret. Ved den fuldt pakkede Karre skal Kuskesædet være omtrent i Midtstilling, ved den tomme Karre skudt helt tilbage.

Kusken skal sidde utvungent, holde Hænderne i skraa Stilling, Overarmene til Kroppen og venstre Underarm saaledes, at den danner omtrent en ret Vinkel med Overarmen.

Fødderne stemmes mod Vognbunden (Fodbrædtet).

Kusken hilser ved at rette sig og saa vidt muligt se paa Vedkommende. Har Kusken Pisk i Haanden, fører han desuden Pisken op i lodret Stilling midt foran Kroppen med Haanden i Højde med Brystet.

104. Paa:

Sid af!

foretages Afsidningen i omvendt Orden af Opsidningen.